

ZELENÉ OPATRENIA PRE SAMOSPRÁVY

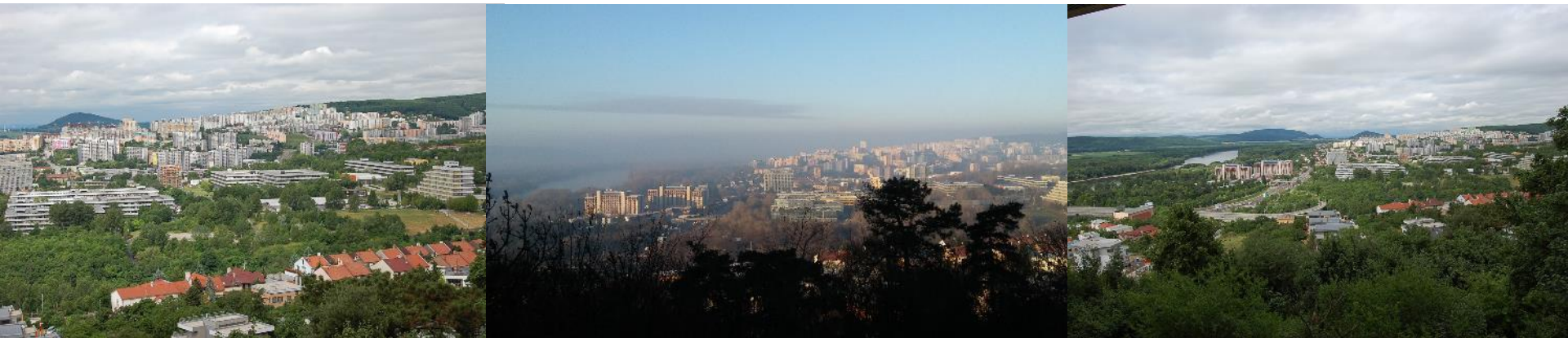
informačný deň

21. júl 2021

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu

Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.

Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy: Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

***Lenka Nemcová, referát riadenia projektov,
Miestny úrad Mestskej časti Bratislava-Karlova Ves***

*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

O čom budeme hovoriť?

- ☐ Mestská časť Bratislava-Karlova Ves – jedna zo 17
- ☐ Dopady zmeny klímy – panelové sídliská - čo s tým môže samospráva urobiť?
- ☐ Odkiaľ začať?
- ☐ Kde na to vziať zdroje?
- ☐ Príklady zrealizovaných projektov

*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

- ❑ Mestská časť Bratislava-Karlova Ves – jedna zo 17 mestských častí, vo 4 okrese BA

- ❑ 11km²

- ❑ približne 36 000 obyvateľov s trvalým pobytom avšak odhadom ďalších 15000 študentov býva na VŠ internátoch (Mlynská dolina, Družba)

- ❑ pôvodne tichá vinohradnícka obec, dnes typická jednou z najznámejších panelových „nocľahární“ Dlhé diely a dopravnými zápchami na hlavnom ťahu zo západu cez Karloveskú ulicu.
- ❑ Karloveské rameno Dunaja, najväčší bratislavský dunajský ostrov Sihoť.

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Realita v Karlovej Vsi: vysušené trávniky, prítalové dažde, víchrice, zosuvy pôdy.

- 1) Nič**, veď aj tak účinok preventívnych opatrení (vzhľadom na obmedzené zdroje) je minimálny na globálny stav. Treba len riešiť dôsledky.
- 2) Niečo**, na čo nájde **dodatočné kapacity**: pripraviť sa, prispôbiť sa a zároveň snažiť sa zmierňovať svoj vlastný vplyv na klimatickú zmenu.

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku. Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Odkiaľ začať?

Predpoklad úspechu: 5 P a 1 S

- ☐ **P**rofesionálny projektový tím
- ☐ **P**odpora (vedenia, vo vnútri inštitúcie, miestnych obyvateľov)
- ☐ **P**lán (vízia)
- ☐ **P**odkladové analytické materiály a strategické dokumenty
- ☐ **P**eniaze
- ☐ **S**polupráca (v inštitúcii, na lokálnej úrovni, medzisektorová)

*Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Odkiaľ začať? **P**rofesionálny projektový tím

Referát riadenia projektov centralizuje žiadosti o dotácie/granty za MČ, je nápomocný jednotlivým oddeleniam pri vyhľadávaní grantových možností, podávaní žiadostí, reportovaní ako aj pri samotnej implementácii projektov.

(Komplexný informačný systém pre verejnú správu: <https://www.vssr.sk/vyhladavanie/aktualne-vyzvy>)

Od roku 2016 MČ Bratislava-Karlova Ves podala viac ako
120 žiadostí o granty/dotácie, v priemere 15 žiadostí / rok
z ktorých bola zatiaľ úspešná v **57 prípadoch (47%)**
MČ tak získala za obdobie 2015-2021 viac ako
3 400 000 EUR na realizáciu verejno-prospešných projektov.

Z toho úspešných projektov na podporu životného prostredia:
16 projektov v sume 3 200 000 EUR

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Odkiaľ začať? Podpora (vedenia, vo vnútri inštitúcie, miestnych obyvateľov): informačné aktivity pre obyvateľov, stretnutia, participácia verejnosti

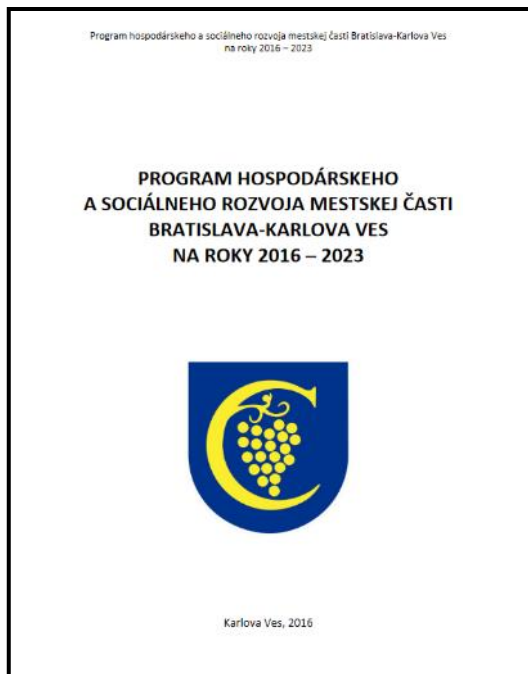

Projekt Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Odkiaľ začať? Plán (vízia)

Plán prírody blízkej údržby zelene v Mestskej časti Bratislava-Karlova Ves

Základná idea: udržateľný rozvoj v meste s ekologickým, ekonomickým a estetickým významom

Ekologický význam spočíva vo vytvorení rôznych typov prostredia pre rozličné druhy, ako aj zabezpečenia dostatku kvitnúcich a medonosných rastlín pre opeľovače, **ekonomický význam** spočíva v úsporách na jednotlivých úkonoch údržby a **estetický význam** tkvie v podčiarknutí rôznorodosti prostredníctvom farieb a vôní, ktoré vyjadrujú spätosť s prírodou.

Hlavné aktivity:

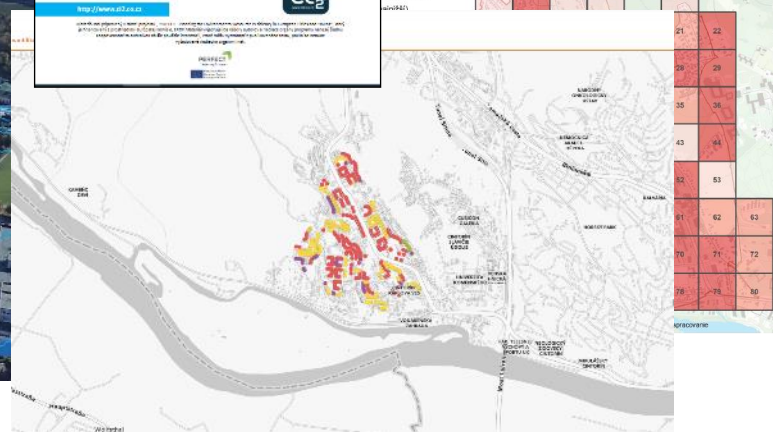
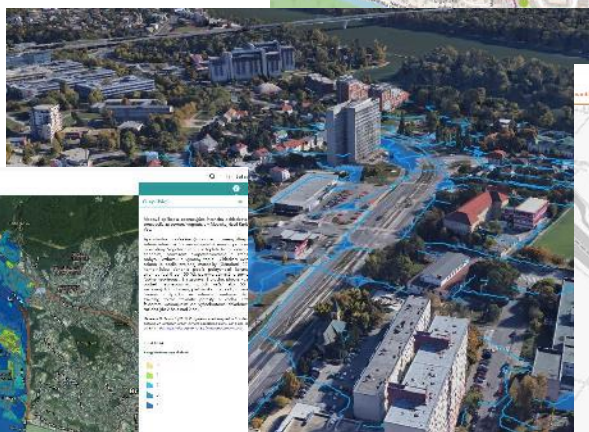
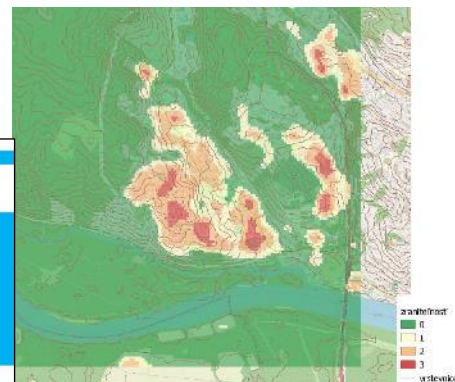
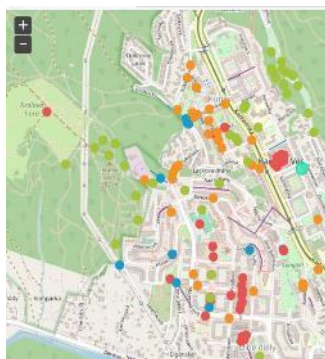
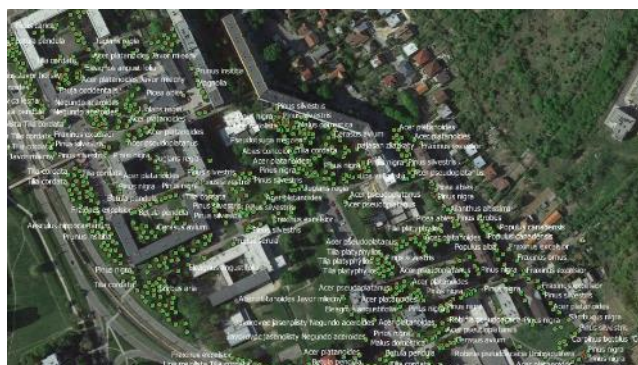
- A. **Obmedzený režim kosenia, mozaikové kosenie** – trávnaté plochy kosené len 2x ročne (15.máj, 15. október), mozaikové kosenie: kosenie v normálnom režime, ale striedavo s ponechaním nekosených pásov resp. kruhov
- B. **Kvetnaté lúky** – nekosené plochy s vysiatymi kvitnúcimi zmesami (tzv. motýlie lúky)
- C. **Kvitnúce záhony** – medonosné a trvalkové záhony v trávnikoch a cestné ostrožky na križovatkách
- D. **Ovocné kríky a stromy** – návrat jedlých kríkov a stromov na sídliská a podpora rastu samorastúcich drevín v výmladkov a semenáčov
- E. **Zelené steny a strechy** – tvorba vegetačných striech a fasád, zazeleňovanie múrov, stien a plotov popínavými rastlinami
- F. **Zelené verejné priestranstvá a parky** – budovanie zelene, priepustných povrchov a vodozádržných opatrení na verejných priestranstvách
- G. **Vodozádržné opatrenia** – zber dažďovej vody, dažďové záhrady, terénne modelácie, dosádzanie vhodných drevín do rizikových miest, vodopriepustné povrchy
- H. **Ochrana živočíchov na sídliskách** – zachovávanie životného priestoru pre pôvodných obyvateľov – dažďovníky, netopiere, ježkovia, jašterice, slepíčky, hmyz,...
- I. **Budovanie „zelenej“ komunity** – zapájanie verejnosti, komunitné aktivity

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Odkiaľ začať? **P**odkladové analytické materiály

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

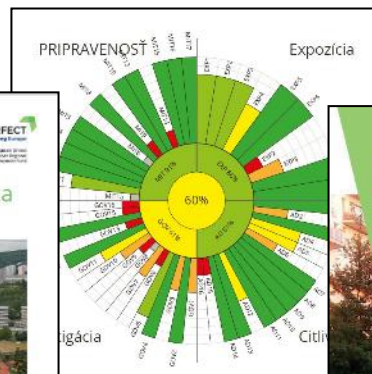
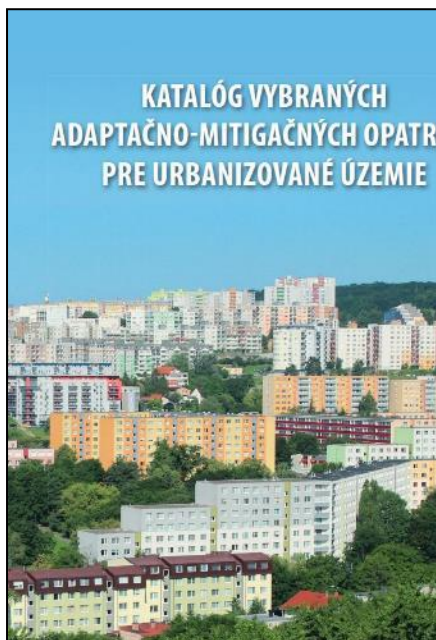

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Odkiaľ začať? **P**odkladové analytické materiály

❑ Inšpirácie – príručky, informačné materiály a nástroje pre samosprávy

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Peniaze: Príklady realizácií projektov – MČ Bratislava-Karlova Ves

- ❑ **Čo:** Vodozadržné opatrenia a výsadba zelene – pešia zóna
- ❑ **Kde:** pešia zóna Pribišova / Ľ.Fullu, sídlisko Dlhé diely
- ❑ **Kedy:** 10/2019
- ❑ **Z akých zdrojov:** Dotačný program BSK - ŽP, Nadácia PSS, MČ

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Peniaze: Príklady realizácií projektov – MČ Bratislava-Karlova Ves

- ❑ **Čo:** Vodozadržné opatrenia – zelené múry, vodozadržné záhony
- ❑ **Kde:** Veternicova ulica, sídlisko Dlhé Diely
- ❑ **Kedy:** 11/2020
- ❑ **Z akých zdrojov:** EŠIF, OP KŽP, MČ

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Peniaze: Príklady realizácií projektov – MČ Bratislava-Karlova Ves

- ☐ **Čo:** Tienenie verejných priestorov, pitné fontánky
- ☐ **Kde:** pešia zóna Pribišova / Ľ.Fullu, Nám.sv.Františka
- ☐ **Kedy:** 09/2019
- ☐ **Z akých zdrojov:** Dotačný program BSK – územné dotácie, Nadácia PSS

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Peniaze: Príklady realizácií projektov – MČ Bratislava-Karlova Ves

- ☐ **Čo:** Vegetačná zelená strecha
- ☐ **Kde:** Prístavba miestneho úradu MČ BA-KV
- ☐ **Kedy:** 06/2021
- ☐ **Z akých zdrojov:** EŠIF, OP KŽP, MČ

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Peniaze: Príklady realizácií projektov – MČ Bratislava-Karlova Ves

- ❑ **Čo:** Inštalácia nádob na zber dažďovej vody
- ❑ **Kde:** 5 lokalít v MČ
- ❑ **Kedy:** 2017 - 2020
- ❑ **Z akých zdrojov:** Magistrát Hl.mesta Bratislava, Nadácia PSS, program LIFE (DELIVER), MČ

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu
Projekt je spol

poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia
národného programu Kvalita životného prostredia.

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Peniaze: Príklady realizácií projektov – MČ Bratislava-Karlova Ves

- ❑ **Čo:** Kvitnúce lúky
- ❑ **Kde:** 12 lokalít
- ❑ **Kedy:** 2019 - 2021
- ❑ **Z akých zdrojov:** Interreg Europe (BLUEHLINGE – kvitnúca krajina pre motýle na Slovensku a v Rakúsku, BROZ), LIFE (DELIVER) - spolupráca BROZ, MČ

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Peniaze: Príklady realizácií projektov – MČ Bratislava-Karlova Ves

- ❑ **Čo:** Obmedzený režim kosenia – trávnaté plochy kosené len 2x ročne (15.máj, 15. október), mozaikové kosenie: kosenie v normálnom režime, ale striedavo s ponechaním nekosených pásov resp. kruhov
- ❑ **Kde:** 21 lokalít
- ❑ **Kedy:** 2018 - 2021
- ❑ **Z akých zdrojov:** Označenie a mapový portál – program LIFE a Interreg Europe

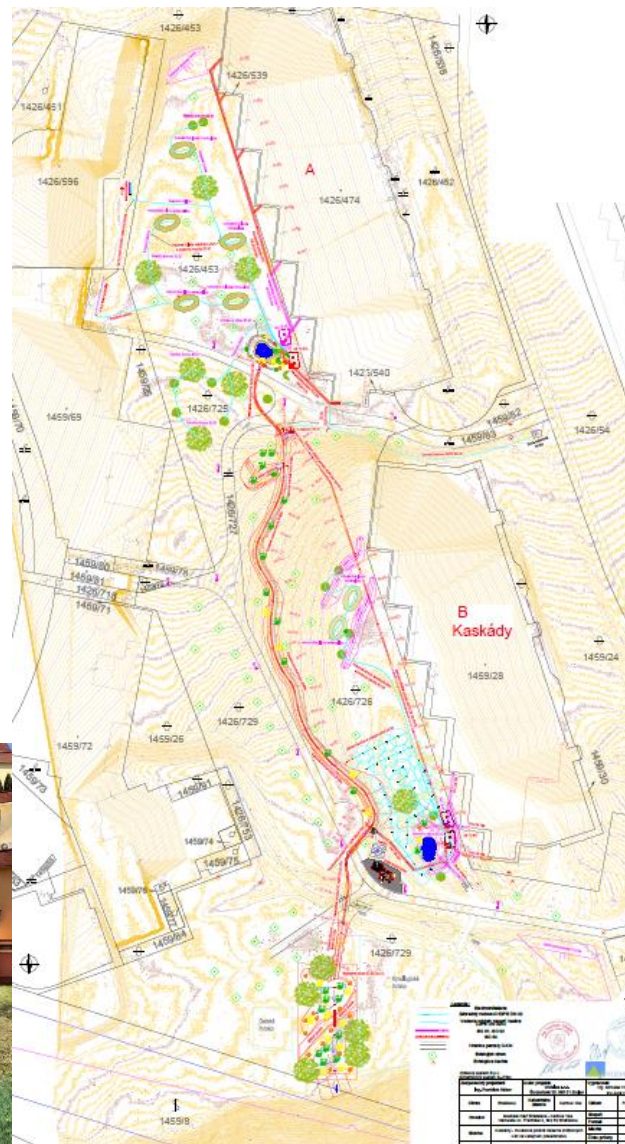

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Peniaze: Príklady realizácií projektov – MČ Bratislava-Karlova Ves

- ❑ **Čo:** Kaskády - modelové pilotné riešenie zrážkových vôd na verejnom priestranstve
- ❑ **Kde:** Vnútroblok medzi ulicami H.Meličkovej a Kresánkovej, DD
- ❑ **Kedy:** 07-09 / 2021
- ❑ **Z akých zdrojov:** program LIFE (DELIVER), Interreg Europe (PERFECT), Nórske granty a ŠR SR (projekt MITADAPT)

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Peniaze: Príklady realizácií projektov – MČ Bratislava-Karlova Ves

- ☐ **Čo:** Hĺbkové zelené obnovy verejných budov
- ☐ **Kde:** MŠ Kolískova
- ☐ **Kedy:** 12/2020 – 02/2022
- ☐ **Z akých zdrojov:** Nórske granty a ŠR SR (projekt MITADAPT), program LIFE (DELIVER)

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Peniaze: Príklady realizácií projektov – MČ Bratislava-Karlova Ves

- ❑ **Čo:** Hĺbkové zelené obnovy verejných budov
- ❑ **Kde:** ZŠ A.Dubčeka
- ❑ **Kedy:** 07/2021 – 12/2022
- ❑ **Z akých zdrojov:** Nórske granty a ŠR SR (projekt MITADAPT), program LIFE (DELIVER)

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Peniaze: Príklady realizácií projektov – MČ Bratislava-Karlova Ves

- ❑ **Čo:** Podporné aktivity pre zachovanie živočíšnej biodiverzity na sídliskách, zachovávanie životného priestoru a budovanie úkrytov
- ❑ **Kde:** 5 lokalít v MČ BA-KV
- ❑ **Kedy:** 2018 - 2021
- ❑ **Z akých zdrojov:** program LIFE (DELIVER), spolupráca o.z. BROZ, Živica

Aktivita je realizovaná v rámci

ovc
i C

na

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy:

Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Peniaze: Príklady realizácií projektov – MČ Bratislava-Karlova Ves

- **Projekt PERFECT: Planning for Environmental Resource Efficiency in European Cities and Towns**, Európsky fond regionálneho rozvoja, operačný program INTERREG EUROPE, <https://www.interregeurope.eu/perfect/>, <https://www.karlovaves.sk/otvoreny-urad/projekty-mestskej-casti/perfect-planning-for-environmental-resource-efficiency-in-european-cities-and-towns/>
- **Projekt MITADAPT: Nízkouhlíková Bratislava-Karlova Ves odolná voči zmene klímy - adaptačné a mitigačné opatrenia** (Low-carbon Bratislava-Karlova Ves resilient towards climate change - adaptation and mitigation approach), Nórsky finančný mechanizmus, Nórske granty a ŠR SR, <https://mitadapt.sk/>
- **Projekt DELIVER: Sídliská ako živé miesta odolné voči zmene klímy** (DEveloping resilient, low-carbon and more LIVable urban Residential area), Európska komisia, z finančného nástroja pre životné prostredie: program LIFE, z podprogramu Ochrana klímy a štátneho rozpočtu SR: <https://odolnesidliska.sk/>

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.

Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Príklady zelených opatrení na sídliskách v praxi samosprávy: Kde môže samospráva hľadať dodatočné zdroje?

Ďakujem za pozornosť.

Kontakt: lenka.nemcova@karlovaves.sk, projekty@karlovaves.sk

V prezentácii boli použité fotky zo zdrojov: archív MČ Bratislava-Karlova Ves, Zuzana Hudeková, Lenka Nemcová, Miroslav Špejl, Boris Hochel, Javor Photography.

Autori použitých vizualizácií: Ing.arch. Jozef Frajka, Ivan Stankóci

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu **Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.